

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІЗИКИ ТА МЕТОДИКИ ЇЇ ВИКЛАДАННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан фізичного факультету
В.І.Горбенко
(ініціали та прізвище)
« 31 » 08 20 17

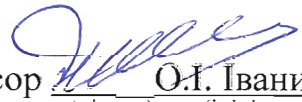
НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Ступінь вищої освіти бакалавр, магістр
Спеціальність 014 Середня освіта 014 Середня освіта
Спеціалізація 014.08 Середня освіта. Фізика
Освітня програма Середня освіта (Фізика)
Освітня кваліфікація Магістр середньої освіти (за предметною спеціальністю фізика та додатковою предметною спеціальністю)

РОЗРОБЛЕНО КАФЕДРОЮ: ФІЗИКИ ТА МЕТОДИКИ ІІ ВЕКЛАДАННЯ
ФІЗИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ЗНУ

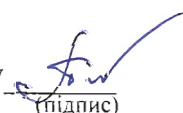
РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: кандидат педагогічних наук, доцент А. М. Андреев,
кандидат педагогічних наук, доцент Н.І.Тихонська

ОБГОВОРЕНО ТА РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАТВЕРДЖЕННЯ
КАФЕДРОЮ фізики та методики її викладання
« 29 » 08 20 17 року, протокол № 1

Завідувач кафедри доктор педагогічних наук, професор О.І. Іваницький
(підпис) (ініціали, прізвище)

Схвалено науково-методичною радою фізичного факультету

Протокол від « 31 » 08 20 17 року № 1

Голова НМР факультету
(підпис)

Н.І. Тихонська
(ініціали, прізвище)

ВСТУП

Наскрізна програма практики є основним навчально-методичним документом, що забезпечує комплексний підхід до організації практичної підготовки, системність, безперервність та послідовність змісту і завдань навчальних і виробничих практик спеціальності 014 Середня освіта, предметної спеціальності 014.08 Середня освіта (Фізика), освітньої програми Середня освіта (Фізика).

Робоча програма практичної підготовки складена на основі освітньо-професійної програми (Протокол № 3 від 31.10.17 Вченої ради ЗНУ)/ та відповідає стандартам вищої освіти.

Комплекс навчальних і виробничих практик спрямований на формування компетентностей, що відповідають кваліфікації, яку отримує здобувач вищої освіти на кожному освітньому рівні та дає можливість займати відповідні посади.

Ступінь вищої освіти	<u>бакалавр</u>
Спеціальність	<u>014 Середня освіта (Фізика)</u>
Предметна спеціальність	<u>014.08 Середня освіта (Фізика)</u>
Освітня програма	<u>Середня освіта (Фізика)</u>
Професійна кваліфікація (за наявності)	<u>Вчитель фізики</u>

№ п/п	Вид практики	Обсяг кредитів	Місце проведення практики (організації, підприємства, установи)	Первинна посада, за якою проходить практика	Вміння, (компетентності, якими повинен оволодіти студент)
1.	Навчальна (педагогічна) практика	3+3	Загальноосвітні школи м. Запоріжжя, Багатопрофільні ліцеї, гімназії	Вчитель фізики основної (базової) школи.	<p><i>Загальні компетентності:</i></p> <p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p><i>Предметні компетентності:</i></p> <p>Здатність використовувати систематизовані теоретичні та практичні знання з фізики та методики навчання фізики при вирішенні професійних завдань</p>

2.	Виробнича (педагогічна) практика (за першою предметною спеціаль- ністю)	6	Загальноосвітні школи м. Запоріжжя, Багатопрофільні ліцеї, гімназії	Вчитель фізики основної (базової) школи.	<p><i>Загальні компетентності:</i></p> <p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Здатність працювати в команді та автономно;</p> <p>Здатність діяти етично, соціально відповідально та свідомо.</p> <p><i>Предметні компетентності:</i></p> <p>Здатність використовувати систематизовані теоретичні та практичні знання з фізики та методики навчання фізики при вирішенні професійних завдань;</p> <p>Володіння основами цілепокладання, планування та проектування процесу навчання фізики у загальноосвітніх навчальних закладах;</p> <p>Здатність до організації і проведення навчального процесу з фізики в основній школі.</p>
----	---	---	---	--	---

3.	Виробнича (педагогічна) практика(за другою предметною спеціальніст ю- інформатика)	6	Загальноосвітні школи м. Запоріжжя, Багатопрофільні ліцеї, гімназії	Вчитель інформатики основної (базової) школи	<p><i>Загальні компетентності:</i> Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність працювати в команді та автономно; Здатність діяти етично, соціально відповідально та свідомо.</p> <p><i>Предметні компетентності:</i> Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології; Володіння основами цілепокладання, планування та проектування процесу навчання інформатики у загальноосвітніх навчальних закладах; Здатність до організації і проведення навчального процесу з інформатики в основній школі; Здатність до пошуку інформації, її аналізу та критичного оцінювання</p>
----	---	---	---	--	---

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Навчальна практика – це вид практичної діяльності студентів, спрямованої на ознайомлення зі структурою, оснащенням підприємств та організацій баз практики. Метою практики є оволодіння студентами сучасними методами, формами організації та знаряддями праці в галузі їх майбутньої професії, формування у них, на базі одержаних у закладі вищої освіти знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності. Педагогічна практика є важливою складовою навчально-виховного процесу у ЗВО. Педагогічна практика виступає інтегрованим і визначальним компонентом особистісно-професійного становлення майбутнього спеціаліста у викладанні фізики.

Під час проходження практики студенти отримують можливість відпрацювати практичні навички застосування набутих теоретичних знань з різних розділів фізики, а також здобути досвід використання новітніх методичних розробок і технологій. Практика створює реальні умови для формування готовності майбутніх викладачів до обраної професійної діяльності.

Педагогічна практика - це навчальні заняття, що проходять в реальних умовах майбутньої діяльності студента в якості вчителя. Особливість діяльності студента-практиканта в якості учителя фізики – початківця у порівнянні з діяльністю більшості молодих спеціалістів полягає в тому, що суспільство ставить перед ними ті ж самі за складністю цілі і завдання, що і перед досвідченими учителями.

Метою педагогічної практики є формування у студента системи основних знань, умінь, навичок і особистісних якостей, без яких практично не можна розпочати роботу в школі.

Основні завдання педагогічної практики полягають у наступному:

1. Поглибити і закріпити теоретичні знання, отримані студентами на заняттях в університеті, і навчити застосовувати ці знання на практиці у навчально-виховній роботі з учнями, тобто уміти реалізовувати навчальну функцію при вивченні основ фізики.

2. Сформувати у студентів ті уміння учителя фізики, які пов'язані з його діяльністю на уроці: пояснення учням програмного матеріалу, організація пізнавальної діяльності учнів при вивченні нового матеріалу, раціональне використання на уроці навчального часу, проведення перевірки і оцінки знань, умінь і навичок учнів, підготовка, розробка і проведення різних типів уроків, лабораторних робіт, розв'язування задач і таке інше.

3. Навчити студентів постановці і практичній реалізації на уроці ідей розвиваючого навчання.

4. Навчити студентів, спираючись на знання психології, педагогіки і фізіології дітей і підлітків, проводити навчально-виховну роботу з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів, тобто уміти реалізовувати на практиці розвиваючу функцію навчання.

5. Підготувати студентів до проведення уроків різних типів із застосуванням різноманітних методів, що активізують пізнавальну діяльність учнів і спрямовані на розвиток їх творчих здібностей.

6. Ознайомити студентів з формами організації діяльності учнів на позакласних заняттях з фізики і техніки і навчити надавати допомогу учителю в організації цієї роботи.

7. Навчити студентів виконувати функції класного керівника, працювати з колективами школярів, а також проводити індивідуальну виховну роботу з учнями.

8. Розвивати і закріплювати у студентів любов до педагогічної професії, стимулювати прагнення до вивчення спеціальних і педагогічних дисциплін і вдосконалення своїх педагогічних здібностей з метою підготовки до творчого вирішення завдань виховання і освіти.

9. Навчити студентів аналізувати педагогічний досвід як навчальної, так і виховної роботи і залучити їх до науково-дослідної діяльності з методики навчання фізики (при виконанні методичних завдань, розв'язуванні методичних задач, написанні курсових і дипломних робіт).

10. Прищепити студентам навички уважного ставлення до охорони здоров'я школярів.

Після проходження педагогічної практики студенти повинні

Знати:

- зміст і структуру навчально-виховного процесу;
- головні методичні прийоми в діяльності викладача, вихователя, педагога;
- сучасні засоби та форми проведення аналізу педагогічної роботи;

Після проходження педагогічної практики студенти повинні

Вміти:

- планувати і здійснювати самостійну педагогічну діяльність;
- застосовувати новітні методичні розробки теорії і методики навчання фізики;
проводити аналіз самостійно здійснюваної педагогічної роботи.

Головною метою виробничої практики є забезпечення особистісної готовності студентів до практичної реалізації набутих у процесі навчання фундаментальних знань про теоретико-методологічні аспекти педагогічної діяльності, принципи її організації та форми проведення.

Основні завдання виробничої практики:

1. Стимулювання та мотивування до практичного використання отриманих у процесі навчання теоретико-методологічних знань.
2. Надання умов для оволодіння навичками практичного застосування методологічних та методичних принципів організації та побудови ефективної викладацької діяльності.
3. Забезпечення можливості практичної реалізації знань з методики викладання у середній школі.
4. Формування навичок ефективного педагогічного спілкування і взаємодії, з урахуванням психологічних особливостей шкільного віку.

Під час практики студенти отримують можливість здобути практичні навички проведення лекційних, семінарських, практичних, лабораторних занять, застосовуючи отримані знання з різних спецкурсів та новітні методичні розробки.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Навчальна практика

Головним завданням проходження педагогічної практики є засвоєння студентами загальних принципів здійснення педагогічної роботи. Студенти отримують реальний досвід практичного застосування набутих в процесі навчання в університеті теоретико-методологічних знань щодо організації та здійснення основного змісту педагогічної роботи.

Індивідуальні завдання студентам

1. Знайомство зі школою, вивчення учнів, колективу класу:

- а) бесіда з директором школи, його заступником, вчителями-предметниками і класним керівником;
- б) вивчення учнів класу протягом практики;
- в) присутність на загальношкільних заходах;
- г) відвідування уроків;
- д) знайомство зі шкільною документацією.

2. Планування роботи:

- а) вивчення планів роботи вчителів фізики;

б) вивчення плану роботи класного керівника;

3. Навчальна робота

а) відвідування уроків фізики;

б) додаткові заняття з учнями;

в) відвідування позакласних заходів, які проводить учитель фізики та студенти - практиканти;

г) самостійне проведення позакласних заходів, що проводяться за планом;

в) робота в кабінеті фізики.

4. Виховна робота з учнями:

а) участь у поточних заходах виховної роботи (чергування класу, перевірка щоденників, бесіди з окремими учнями і т.п.);

б) самостійне проведення залікового виховного заходу.

Виробнича практика

Кожен студент проходить виробничу практику на основі розробленої і затвердженою у відповідному порядку робочої програми виробничої практики з урахуванням спеціалізації.

Індивідуальні завдання студентам

1. Навчальна робота

а) проведення уроків з фізики;

б) додаткові заняття з учнями;

в) відвідування позакласних заходів, які проводить учитель фізики та студенти - практиканти;

г) самостійне проведення позакласних заходів, що проводяться за планом;

в) робота в кабінеті фізики.

2. Виховна робота з учнями:

а) участь у поточних заходах виховної роботи;

б) самостійне проведення залікового виховного заходу.

3. Участь у методичній і дослідницькій роботі:

а) участь у методичній нараді вчителів – предметників;

Ступінь вищої освіти

Спеціальність

Предметна спеціальність

Освітня програма

Професійна кваліфікація (за наявності)

інформатики/математики

магістр

014 Середня освіта

014.08 Середня освіта (Фізика)

Середня освіта (Фізика)

Вчитель фізики, астрономії та

№ п/п	Вид практики	обсяг кредитів	Місце проведення практики (організації, підприємства, установи)	Первинна посада, за якою проходить практика	Вміння, (компетентності, якими повинен оволодіти студент)
1.	Виробнича (педагогічна) практика (за першою предметною спеціальністю)	6	Загальноосвітні школи м. Запоріжжя, Багатoproфільні ліцеї, гімназії	Вчитель фізики загальноосвітньої школи	<p><i>Загальні компетентності:</i></p> <p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Здатність працювати в команді та автономно;</p> <p>Здатність діяти етично, соціально відповідально та свідомо.</p> <p><i>Предметні компетентності:</i></p> <p>Здатність до організації і проведення навчального процесу з фізики у профільній школі</p> <p>Здатність використовувати систематизовані теоретичні та практичні знання з астрономії при вирішенні професійних завдань</p> <p>Здатність проводити моніторинг діяльності учнів під час навчання фізики</p>

2.	Виробнича (педагогічна) практика (за другою предметною спеціальністю інформатика/математика)	6	Загальноосвітні школи м. Запоріжжя, Багатопрофільні ліцеї, гімназії	Вчитель інформатики /математики загальноосвітньої школи	<p><i>Загальні компетентності:</i></p> <p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях</p> <p>Здатність до провадження дослідницької та інноваційної діяльності</p> <p><i>Предметні компетентності:</i></p> <p>:Здатність використовувати систематизовані теоретичні та практичні знання з інформатики/математики та методики навчання інформатики/математики при вирішенні професійних завдань.</p> <p>Здатність до організації і проведення навчального процесу з інформатики/математики у старшій школі.</p> <p>Здатність проводити моніторинг діяльності учнів під час навчання інформатики/математики.</p> <p>Здатність до організації і проведення самостійної та дослідницької роботи</p>
----	--	---	---	---	---

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Головною метою виробничої практики є забезпечення особистісної готовності студентів-магістрів до практичної реалізації набутих у процесі навчання знань про теоретико-методологічні аспекти педагогічної діяльності, принципи її організації та форми проведення, формування професійної компетентності майбутніх учителів старшої школи.

Виступаючи в якості інтегрального фактору між професійним навчанням та самостійною професійною діяльністю майбутніх фахівців, виробнича практика вирішує декілька важливих завдань.

Основні завдання виробничої практики:

1. Стимулювання та мотивування до практичного використання отриманих у процесі навчання теоретико-методологічних знань.

2. Надання умов для оволодіння навичками практичного застосування методологічних та методичних принципів організації та побудови ефективної викладацької діяльності.
3. Забезпечення можливості практичної реалізації знань з методики викладання у старшій школі.
4. Формування навичок ефективного педагогічного спілкування і взаємодії, з урахуванням психологічних особливостей учнівського віку.
5. Мобілізація особистісного потенціалу застосування новаторського підходу до викладацької діяльності, набуття навичок та умінь ретроспективного аналізу результатів здійсненої праці.
6. Створення умов для повноцінної реалізації можливостей навчального процесу, творчого спілкування із викладацьким складом, участі у науково-практичній діяльності.
7. Розвиток педагогічних умінь та здібностей, активізація ресурсів особистісного самовдосконалення та професійної саморефлексії.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Головним завданням проходження педагогічної практики є засвоєння студентами загальних принципів здійснення педагогічної роботи. Студенти отримують реальний досвід практичного застосування набутих в процесі навчання в університеті теоретико-методологічних знань щодо організації та здійснення основного змісту педагогічної роботи.

Виробнича практика

1. Знайомство зі школою, вивчення учнів, колективу класу:

- а) бесіда з директором школи, його заступником, вчителями-предметниками і класним керівником;
- б) вивчення учнів класу протягом практики;
- в) присутність на загальношкільних заходах;
- г) відвідування уроків;
- д) знайомство зі шкільною документацією.

2. Планування роботи:

- а) вивчення планів роботи вчителів фізики;
- б) вивчення плану роботи класного керівника;

3. Навчальна робота

- а) відвідування уроків фізики;
- б) додаткові заняття з учнями;
- в) відвідування позакласних заходів, які проводить учитель фізики та студенти - практиканти;
- г) самостійне проведення позакласних заходів, що проводяться за планом;
- в) робота в кабінеті фізики.

4. Виховна робота з учнями:

- а) участь у поточних заходах виховної роботи (чергування класу, перевірка щоденників, бесіди з окремими учнями і т.п.);
- б) самостійне проведення залікового виховного заходу.

4. Позакласна робота з фізики:

- а) відвідування позакласних заходів, які проводять викладачі фізики та студенти - практиканти;

б) індивідуальна робота зі студентами;

в) самостійне проведення позакласних заходів, що проводяться за планом;

5. Виховна робота з учнями:

а) участь у поточних заходах виховної роботи;

б) відвідування виховних заходів, що проводяться студентами - практикантами;

в) самостійне проведення залікового виховного заходу.

6. Участь у методичній і дослідницькій роботі:

а) участь у методичній нараді вчителів– предметників;

б) виконання роботи і проведення педагогічного експерименту по підготовці курсових і дипломних робіт з методики викладання фізики.

КОНТРОЛЬ ЗА ПРОХОДЖЕННЯМ ПРАКТИКИ

Контроль за роботою студентів під час практики здійснюють:

- *від університету*, методисти від кафедр, керівники практики, які відповідають за організацію практики, завідувачі кафедр, які забезпечують проведення практики, заступник декана фізичного факультету з навчальної роботи, декан факультету;
- *від бази практики*: керівник практики від бази практики

Види та форми поточного та підсумкового контролю визначаються робочими програмами практик.

ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Основними видами звітної документації є звіт студента про проходження практики та щоденник практики. Інші види звітної документації визначаються робочими програмами практик, за пропозиціями випускових кафедр та затверджуються радами факультетів.

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Критерії оцінювання роботи студентів під час проходження практик визначаються робочими програмами практик. Підсумки практик підводяться керівниками практики від кафедр на підставі оцінювання роботи студентів на базах практик, оформлення звітної документації та захисту звітів. Оголошення оцінок за проходження практик відбувається на підсумкових конференціях. Результати практик обговорюються на засіданнях кафедр, науково-методичної та вченої ради факультету.